ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่การดำเนินกิจการของสหกรณ์ต้องมีการประชุมใหญ่ การประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการ การประชุมคณะกรรมการอื่นหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันอันเป็นปกติ ของกิจการสหกรณ์ ซึ่งเมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และรัฐบาล ได้ออกข้อกำหนดตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๓๒) ห้ามจัดกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีจำนวนมากนั้น ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ สมควรมีข้อบังคับกลางเพื่อกำหนดให้รายการข้อกำหนด เกี่ยวกับการประชุมใหญ่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการประชุมบางอย่างที่กฎหมายหรือข้อบังคับ กำหนดให้ต้องประชุม สามารถกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย ได้อีกทางหนึ่งด้วย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๘) ประกอบมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๓ (๘) และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์" หมายความว่า การประชุมที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และข้อบังคับบัญญัติให้ต้องมีการประชุมที่ได้กระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ร่วมประชุมมิได้อยู่ ในสถานที่เดียวกันและสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์

"การประชุม" หมายความว่า การประชุมที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และข้อบังคับบัญญัติไว้ ประกอบด้วย การประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก การประชุมใหญ่สามัญ การประชุมใหญ่สามัญเรียกครั้งที่สอง การประชุมใหญ่วิสามัญ การประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และการประชุมคณะกรรมการอื่น หรือคณะอนุกรรมการ

"ผู้ร่วมประชุม" หมายความว่า สมาชิก ผู้แทนสมาชิก ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ รวมถึง ผู้ซึ่งต้องชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อการประชุม "อิเล็กทรอนิกส์" หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กตรอน ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการ ทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

"ระบบควบคุมการประชุม" หมายความว่า ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ/หรือ อุปกรณ์ สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และมีการสื่อสาร ข้อมูลกัน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ร่วมประชุม สามารถเข้าถึงและใช้งานสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ไม่ว่าจะเป็นการประชุมด้วยเสียง หรือทั้งเสียงและภาพ

"ผู้ให้บริการ" หมายความว่า ผู้ให้บริการระบบควบคุมการประชุม

"ผู้ควบคุมระบบ" หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ดูแลและบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุม ตั้งแต่เริ่มทำการประชุมจนกระทั่งเสร็จสิ้นการประชุมในแต่ละครั้ง

ข้อ ๔ บรรดา ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ข้อบังคับหรือคำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ให้สหกรณ์สามารถจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ตามพระราชกำหนด ว่าด้วย การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอนุโลม รวมถึงปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรค ที่ราชการกำหนด เพื่อเว้นระยะห่างทางสังคมและลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือเหตุอื่นที่นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนด โดยให้ถือเป็นข้อบังคับกลางและ มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย

กรณีใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้สหกรณ์ถือปฏิบัติตามข้อบังคับหรือพระราชกำหนด ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และอนุบัญญัติที่ออกตามความแห่งพระราชกำหนดฯ โดยอนุโลม

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๖ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะกระทำได้โดยมติคณะกรรมการดำเนินการ ต้องมีรายการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมใดสามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

ห้ามมิให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในเรื่องที่พิจารณาแล้วว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น อย่างยิ่งที่ต้องประชุมร่วมกัน ไม่สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ และเรื่องที่มีการกำหนด ชั้นความลับ หากเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์

(๒) กำหนดสถานที่การประชุม

การประชุมใหญ่ทุกรูปแบบสามารถกำหนดสถานที่การประชุมกระจายออกไปตามจุดได้รวมทั้ง กำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ร่วมประชุมรายใดต้องเข้าร่วมประชุมสถานที่ใด หรืออยู่ ณ จุดใดได้บ้าง และกำหนดผู้ควบคุมระบบหรือเจ้าหน้าที่จัดการประชุมในแต่ละสถานที่ไว้อย่างชัดเจน

- (๓) อื่น ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- ข้อ ๗ เมื่อผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมกำหนดให้มีการจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมแจ้งหนังสือเชิญประชุมให้ผู้ร่วมประชุมทราบล่วงหน้าว่าการประชุมครั้งนั้น จะดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งข้อกำหนดที่สำคัญ และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการ ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น แจ้งทางออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ (Website) อีเมล (E-mail) ไลน์ (Line official) หรือเฟสบุ๊ค (Facebook) เป็นต้น
 - ข้อ ๘ หนังสือเชิญประชุมใหญ่ทุกรูปแบบต้องมีข้อกำหนดที่สำคัญอย่างน้อย ดังนี้
- (๑) กำหนดวิธีการจัดประชุมใหญ่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบใด เช่น แบบการแสดงตน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือแบบการแสดงตนโดยให้ผู้เข้าร่วมอื่นรับรองการแสดงตนก่อนหรือระหว่าง การประชุม หรือแบบการแสดงตนทั้งทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และให้ผู้เข้าร่วมประชุมอื่นรับรองการแสดงตน
- (๒) วันที่แจ้งกำหนดการประชุม ต้องมีระยะเวลา และรายการเป็นไปตามที่ข้อบังคับกำหนด เช่น วัน เวลา เรื่องที่จะประชุม (ระเบียบวาระการประชุม) และการกำหนดสถานที่ประชุมแต่ละแห่ง เป็นต้น
 - (๓) ผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือเชิญประชุม ให้พิจารณาตามข้อบังคับของสหกรณ์
 - (๔) รายละเอียดเกี่ยวกับระบบควบคุมการประชุม เอกสารประกอบการประชุม และอื่น ๆ
 - (๕) การแจ้งเชิญประชุมใหญ่ให้แจ้งตามข้อ ๗
- ข้อ ๙ ให้สหกรณ์ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อยต้องมี กระบวนการ ดังต่อไปนี้
 - (๑) การแสดงตนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่อ ก่อนการประชุม
 - (๒) การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทางด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ
 - (๓) การเข้าถึงเอกสารประกอบการประชุมของผู้ร่วมประชุม
- (๔) การลงคะแนนของผู้ร่วมประชุม ทั้งการลงคะแนนโดยเปิดเผยและการลงคะแนนลับ (หากมี) ในกรณีประชุมใหญ่ทุกรูปแบบ ประธานกรรมการอาจออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการนับคะแนน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้นับคะแนน
- (๕) การจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึง การบันทึกเสียง หรือทั้งเสียงและภาพแล้วแต่กรณี ของผู้ร่วมประชุมทุกคน ตลอดระยะเวลาที่มี การประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมลับ
 - (๖) การจัดเก็บข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ร่วมประชุมทุกคนไว้เป็นหลักฐาน
 - (๗) การแจ้งเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุม

การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมอาจใช้ระบบควบคุมการประชุม ของตนเองหรือของผู้ให้บริการที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมก็ได้

ข้อ ๑๐ ผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต้องมิให้บุคคลอื่นร่วมรับฟังหรือบันทึกเสียง หรือบันทึกภาพในการประชุม

ข้อ ๑๑ ให้จ่ายค่าตอบแทนในการประชุมหรือเบี้ยประชุม แก่ผู้เข้าร่วมประชุมที่ได้แสดงตน ตามข้อ ๑๒ ตามจำนวนที่เคยพึงจ่ายปกติได้

หมวด ๒ มาตรฐานการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๒ การแสดงตนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนการประชุมตามข้อ ๙ (๑) ให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้มีหน้าที่จัดประชุมกำหนด โดยอาจใช้เทคโนโลยีช่วยในการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ร่วมประชุม เช่น การยืนยันตัวตนด้วย Username และ Password หรือ One Time Password หรืออาจให้ผู้เข้าร่วมประชุมอื่นรับรองการแสดงตัวตนก่อนหรือระหว่างการประชุม

การแสดงตนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีหน้าที่จัดประชุมพิจารณาเลือกใช้วิธีการที่มีความมั่นคง และรัดกุมตามความเหมาะสมกับการประชุม โดยคำนึงถึงพฤติการณ์อื่นใดที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวน ของผู้ร่วมประชุม ประเภทของระเบียบวาระ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมตามที่กำหนดในกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ เป็นต้น

เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมแสดงตนเข้าร่วมประชุมและอยู่ในสถานที่ประชุมหลักและสถานที่ประชุม ทุกแห่งครบเป็นองค์ประชุมตามข้อบังคับกำหนด ให้ประธานในที่ประชุมเปิดประชุมและดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุมได้ ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาการประชุมจะต้องมีผู้ร่วมประชุมไม่น้อยกว่า องค์ประชุมที่ข้อบังคับกำหนด

ข้อ ๑๓ การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทางด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพตามข้อ ๙ (๒) ให้ดำเนินการด้วยช่องสัญญาณที่เพียงพอ และมีอุปกรณ์รองรับการถ่ายทอดเสียง หรือทั้งเสียงและ ภาพจากผู้ร่วมประชุมได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม เพื่อให้สามารถ เชื่อมโยงผู้ร่วมประชุมที่มิได้อยู่ในสถานที่เดียวกันต้องสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็น ระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ในเวลาเดียวกัน

ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุม ต้องมีการทดสอบระบบก่อนการประชุม จัดเตรียมและกำหนด วิธีการสำรองเพียงใช้ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีมีเหตุขัดข้องระหว่างการประชุม เช่น การประชุมผ่านโทรศัพท์ เป็นต้น

ข้อ ๑๔ ในระหว่างการประชุม ให้มีการจัดการสิทธิของผู้ร่วมประชุม โดยประธานในที่ประชุม และ/หรือผู้ควบคุมระบบ จะต้องสามารถตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งเสียงและภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมบุคคลหนึ่งบุคคลใดภายในระบบ

ราชกิจจานุเบกษา

ได้ทันที หากมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน เช่น เมื่อมีการพิจารณาเรื่องที่ผู้ร่วมประชุมมีส่วนได้เสีย ในการประชุม เป็นต้น

ข้อ ๑๕ การเข้าถึงเอกสารประกอบการประชุมของผู้ร่วมประชุมตามข้อ ๘ (๓) ซึ่งรวมถึง ข้อมูลที่นำเสนอในระหว่างการประชุม หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมทั้งปวง ให้ผู้มีหน้าที่ จัดการประชุม จัดส่งให้แก่ผู้ร่วมประชุมก่อนหรือในระหว่างประชุม พร้อมแจ้งวิธีการที่ทำให้ผู้ร่วมประชุม สามารถเข้าถึงเอกสารประกอบการประชุม หรือข้อมูลเหล่านั้นได้

ข้อ ๑๖ หนังสือเชิญประชุม เอกสารประกอบการประชุม รายงานการประชุม ข้อมูล หรือ เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการประชุม อาจทำในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยดำเนินการ ให้สอดคล้องตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๗ การลงคะแนนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๙ (๔) ให้ดำเนินการ อย่างน้อย ดังนี้

- (๑) การลงคะแนนโดยเปิดเผย อาจเลือกใช้วิธีใดก็ได้ที่สามารถระบุตัวผู้ร่วมประชุมที่มีสิทธิ ลงคะแนน และสามารถทราบเจตนาในการลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวได้ เช่น การให้ผู้ลงคะแนน แต่ละคนแสดงเจตนาด้วยภาพหรือเสียง สัญลักษณ์ หรือข้อความอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบการควบคุม การประชุม เป็นต้น
- (๒) การลงคะแนนลับ ให้ใช้วิธีการที่สามารถทราบจำนวนของผู้ลงคะแนนและผลรวม ของการลงคะแนน โดยไม่สามารถระบุตัวตนของผู้ลงคะแนนได้เป็นการทั่วไป เช่น การใช้ระบบการสำรวจ ความเห็นทางออนไลน์ เป็นต้น

ข้อ ๑๘ กรณีประชุมใหญ่เพื่อลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อเป็นการรักษา ระยะห่างทางสังคม สหกรณ์อาจกำหนดให้มีการประชุมใหญ่และลงคะแนนเลือกตั้งโดยผู้แทนสมาชิก หรือเปิดรับสมัครผู้จะเป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่นล่วงหน้า โดยกำหนดหมายเลขผู้สมัคร และให้สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกที่แสดงตนเข้าร่วมประชุมใหญ่ ลงคะแนนเลือกตั้งในสถานที่ประชุม แต่ละจุด แต่กำหนดระยะเวลาการลงคะแนนให้เสร็จสิ้นก่อนวาระประชุมแรกจะเริ่มขึ้น หรือนำรายชื่อ จากการสรรหาบุคคลแล้วเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ วิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้เลือกดำเนินการตามข้อ ๑๗ แล้วประกาศผลให้ทราบต่อไป

ห้ามมิให้มีการลงคะแนนทางไปรษณีย์ก่อนล่วงหน้าแล้วนำมานับคะแนนในสถานที่ประชุม

- ข้อ ๑๙ การจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามข้อ ๙ (๕) และข้อมูลจราจรทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๙ (๖) ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมจัดเก็บ ข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้
- (๑) วิธีการแสดงตนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมสรุปจำนวนและรายชื่อ ผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงตนตามข้อ ๙ โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในรายงาน การประชุม

- (๒) วิธีการลงคะแนนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมผลการลงคะแนนของ ผู้ร่วมประชุม โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในรายงานการประชุม
- (๓) ข้อมูลบันทึกเสียง หรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจบันทึกด้วยระบบการประชุมนั้นเองหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่ เป็นการประชุมลับ
- (๔) เหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นในระหว่างการประชุมในการดำเนินการตามข้อ ๘ ซึ่งผู้มีหน้าที่ จัดการประชุมทราบเองหรือได้รับแจ้งจากผู้ร่วมประชุม
- (๕) ข้อมูลจราจรทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคล ผู้เข้าร่วมประชุม เช่น ชื่อผู้ใช้งาน (Username) วันและเวลาของการเข้าร่วมประชุม และเลิกประชุม โดยต้องตั้งนาฬิกาของอุปกรณ์หรือระบบควบคุมการประชุมให้ตรงกับเวลามาตรฐาน เช่น เวลามาตรฐาน ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ เป็นต้น

เหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นตาม (๔) หากไม่กระทบต่อสาระสำคัญในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มิให้มีผลทำให้การประชุมต้องเสียไป ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมอาจกำหนดแนวทางป้องกัน หรือการแก้ไขเหตุขัดข้องและผลกระทบของเหตุขัดข้องตามความเหมาะสมของสหกรณ์ได้

ข้อ ๒๐ การบันทึกข้อมูลตามข้อ ๑๙ ให้บันทึกในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเก็บรักษา ด้วยวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้อย่างน้อย ดังนี้

- (๑) รักษาความถูกต้องของข้อมูล ตั้งแต่การเริ่มสร้างจนเสร็จสมบูรณ์
- (๒) รักษาความครบถ้วนของข้อมูล มีมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข ข้อมูลนั้น เว้นแต่การบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น การเก็บรักษา ซึ่งไม่มีผล ต่อความหมายของข้อมูลนั้น
 - (๓) รักษาสภาพพร้อมใช้งาน ให้ข้อมูลนั้นสามารถนำกลับมาแสดงหรือใช้ได้ในภายหลัง
- (๔) รักษาความลับ ความเป็นส่วนตัวและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดควบคุมสิทธิ การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว พร้อมมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยระบุบุคคลผู้ไม่มีสิทธิในการเข้าถึง เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และมิให้ผู้ควบคุมระบบและผู้มีหน้าที่จัดการประชุมสามารถ แก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้

ข้อ ๒๑ การแจ้งเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุมตามข้อ ๘ (๗) ให้ผู้มีหน้าที่จัดการ ประชุมจัดเตรียมช่องทางการแจ้งเหตุขัดข้อง เพื่อรองรับการแก้ไขเหตุขัดข้องแก่ผู้เข้าร่วมประชุม ในระหว่างการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๒๒ เมื่อการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ผู้มีหน้าที่จัดการประชุม ต้องจัดเก็บข้อมูล หรือให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากระบบควบคุมการประชุม ทั้งข้อมูลเสียง หรือทั้งเสียงและภาพ และข้อมูลจราจรทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่กำหนดในข้อ ๑๙ รวมถึงข้อมูลอื่น ที่เกิดจากการประชุม ภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นสุดการประชุมในแต่ละครั้ง

ข้อ ๒๓ กรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมกำหนดให้มีการทำลายข้อมูลการประชุมออกจากสื่อใด ๆ ของผู้ให้บริการและผู้ควบคุมระบบภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ให้บริการและผู้ควบคุมระบบต้องจัดให้มี เทคโนโลยีและวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยในการทำลายสิ้นไป ซึ่งข้อมูลการประชุมนั้นต้องออกจาก สื่อบันทึกข้อมูลของผู้ให้บริการและผู้ควบคุมระบบนั้น

ข้อ ๒๔ บรรดาการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สหกรณ์ได้เตรียมการไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ ใช้บังคับและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ซึ่งอาจมิเป็นไปตามระเบียบนี้ ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวันตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒๕ ให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้สิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ นายทะเบียนสหกรณ์ สามารถประกาศขยายระยะเวลา หรือยกเลิกการปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ก่อน หากมีเหตุผล ความจำเป็น

ข้อ ๒๖ ให้กลุ่มเกษตรกรถือปฏิบัติเช่นเดียวกับแนวทางปฏิบัติข้างต้น

ข้อ ๒๗ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ และวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ วิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์